C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.4r-594/25 Judecătoria Bălți sediul Central
4-24136235-03-4r-24042025 Judecător A.Roșca

D E C I Z I E
În numele Legii
19 iunie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc,

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către avocatul Ina Perțu împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.04.2025, pronunțată pe cauza contravențională cu privire la învinuirea adusă **Ritei Rusu** în comiterea contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei și prevederile legii în vigoare, Colegiul penal, -

C O N S T A T Ă:

La data de 24.10.2024, de către agentul constatator din cadrul IP Sîngerei, Iliescu Andrei, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 433587, în baza art.47[1] alin.(1) CCo în privința Ritei Rusu, pe faptul că, având calitate de alegător cu drept de vot deplin pentru a participa la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și pentru a vota la referendumul din data de 20.10.2024, a acceptat personal de la reprezentanții Blocului „Victoriei-Pobeda” în luna mai 2024 mijloace bănești în suma de 2000 lei, iar prin intermediul telefonului mobil REDMI M13 de la PSB Bank din Federația Rusă, a primit în contul creat la data de 08.08.2024 suma de 15000 ruble rusești iar la data de 07.10.2024 suma de 5000 ruble rusești, în scopul votării în favoarea unui candidat la care i se va indica la alegerile prezidențiale din 20.10.2024.

Potrivit deciziei asupra cauzei contravenționale nr.183/2024 din data de 19.11.2024, întocmită de către Ion Șatic directorul adjunct al Centrului Național Anticorupție, Rusu Rita a fost sancționată pentru săvârșirea faptei contravenționale

prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo cu amendă în cuantum de 750 unități convenționale, ce constituie echivalentul sumei de 37500 lei.

La data de 25.11.2024, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție, Rusu Rita l-a contestat, motivând că este neîntemeiat, emis contrar prevederilor legale.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.04.2025 a fost respinsă contestația depusă de Rusu Rita împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI06 433587 din 24.10.2024 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Sîngerei, Ilescu Andrei și a deciziei șefului interimar al DGT ,,Nord" al CNA asupra cauzei contravenționale nr.183/2024 din 19.11.2024 întocmite în privința lui Rusu Rita în baza art.47[1] alin.(1) CCo.

Procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI06 433587 din 24.10.2024 întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Sîngerei, Ilescu Andrei și decizia șefului interimar al DGT ,,Nord" al CNA asupra cauzei contravenționale nr.183/2024 din 19.11.2024 prin care Rusu Rita a fost recunoscută vinovată pentru comiterea contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo, fiindu-i aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în cuantum de 750 unități convenționale, ce constituie echivalentul sumei de 37500 lei, s-a menținut fără modificări.

Împotriva acestei hotărâri a declarat recurs avocatul Ina Perțu în interesele Ritei Rusu, solicitând admiterea recursului şi casarea hotărârii Judecătoriei Bălţi sediul Central din 01.04.2025 cu emiterea unei noi decizii prin care contestația depusă de Rusu Rita să fie admisă integral, conform art.47[1] alin.(1) CCo dispunerea fixării ședinței de judecată cu citarea părților pentru prezentare.

În motivarea recursului a invocat că reieșind din hotărârea contestată, argumentele instanței de fond sunt neîntemeiate şi adoptate în contradicție cu circumstanțele cauzei. Instanța de fond a acceptat necondiționat poziția agentului constatator, ignorând prevederile legale exprese, a interpretat şi aplicat arbitrar norma legală, fără să ia în calcul că proba învinuirii la caz, îi aparține agentului constatator.

De asemenea, menționează, că instanța de fond copiind argumentele intimatului şi ignorând argumentele recurentei a încălcat grav principiul unui proces echitabil şi egalitatea armelor. Instanța nu a dat apreciere argumentelor de fapt şi de drept ale recurentei, limitându-se la o explicație formală.

Constată, că instanța de fond nu a combătut absolut argumentele aduse în apărarea sa de către contravenientă şi de către apărătorul acesteia. La emiterea hotărârii instanţa de fond s-a bazat exclusiv pe materialele prezentate de agentul constatator, fără a ţine cont de argumentele contravenientului.

Motivarea hotărârii contestate se limitează la constatarea faptului că, agentul constatator a ”constatat fapta contravenţională” şi că învinuirea adusă Ritei Rusu şi-a găsit confirmarea în probele aduse de agentul constatator. Însă cum a constatat instanţa de fond această vinovăţie nu a argumentat.

Arată, că simpla trimitere la prevederile unor articole din Codul contravenţional şi descrierea materialelor cauzei, nu presupune o motivare în sensul legii, or, hotărârea judecătorească prin prisma alin.(4) al art.462 CCo, trebuie să cuprindă: a) circumstanţele constatate în judecarea cauzei; b) probele pe care se întemeiază concluzia şi motivele de respingere a probelor; c) norma contravențională pe care se întemeiază soluționarea cauzei.

Reiterează faptul, că afirmația instanței potrivit căreia vinovăția contravenientului Rusu Rita ar fi fost „integral dovedită prin probe pertinente şi concludente” este neîntemeiată, întrucât nu are la bază o analiză concretă şi riguroasă a legalității şi veridicității probelor administrate de agentul constatator, în realitate, singurele „probe” prezentate în susținerea acuzației constau exclusiv în: procesul-verbal cu privire la contravenție din 24.10.2024, procesul-verbal de audiere a persoanei, procesul-verbal de ridicare a obiectelor, procesul-verbal de examinare a obiectelor.

Consideră, că instanța s-a limitat la a prelua fără o analiză critică și riguroasă, concluziile formulate de agent, care este neîntemeiată nesusținută de probe. Mai mult ca atât, invocă, că singurele materiale probatorii anexate la procesul verbal sunt însăși procesul verbal cu privire la contravenție și un proces-verbal de audierea a contravenientei, întocmite fără participarea unui martor.

Prin urmare, concluzionează că toate aceste încălcări grave ale normelor procedurale si de fond conduc la concluzia ca actele întocmite de agentul constatator nu pot fi calificate drept probe pertinent si concludente, întrucât nu respectă cerințele legale de formă şi conținut. În absenta altor probe independente, obiective şi legal administrate, vinovăția contravenientului nu poate fi considerata dovedita dincolo de orice dubiu rezonabil, astfel cum impune standardul de probă aplicabil şi în materie contravențională, potrivit jurisprudenței CtEDO.

Consideră că toate aceste erori comise de către agentul constatator duc nemijlocit la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție, dar instanța însă, îl găsește fiind întocmit cu respectarea prevederilor, iar la aceste erori prezentate în poziția de apărare a contravenientului, instanța nu s-a expus.

Instanța de fond, fără sfidare a preluat argumentele agentului constatator la motivarea hotărârii sale şi nu a combătut argumentele contravenientului invocate la fel în ședința de judecată. Respectiv, Rusu Rita nu ar trebui să-şi demonstreze nevinovăția, dar agentul constatator urma să probeze fapta incriminată, care a dus la întocmirea procesului verbal contravențional, iar instanța de fond să-şi argumenteze poziția de sancționare a contravenientului.

Consideră că la caz, nu există probe care să confirmă vinovăția lui Rusu Rita în comiterea contravenției imputate şi nu confirmă, dincolo de orice îndoială rezonabilă, vinovăția acesteia.

Din incriminarea adusă contravenientului se indică că aceasta ar fi pretins şi acceptat surse bănești în scopul exercitării sau al neexercitării dreptului electoral în cadrul alegerilor din data de 20.10.2024, însă, agentul constatator nu a demonstrat că Rusu Rita ar fi pretins careva mijloacele bănești destinate anume pentru determinarea acesteia să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor.

Atenționează asupra faptului, că o cerință obligatorie, care reiese implicit din dispoziția alin.(1) art.47[1] CCo, este ca banii, bunurile, serviciile ori alte foloase să nu i se cuvină alegătorului. Se are în vedere că banii, bunurile, serviciile ori alte foloase, oferite sau date alegătorului, nu-i sunt legal datorate acestuia, în calitate de alegător.

În alţi termini, este necesar ca, reieșind din reglementările normative în vigoare, alegătorul să nu fie îndreptățit a accepta sau primi asemenea foloase.

Cu privire la elementele constitutive ale contravenției incriminate Ritei Rusu menționează că scopul contravenției de corupere a alegătorilor al faptei prejudiciabile prevăzută la art.47[1] alin.(1) CCo, este un scop special. Se are în vedere scopul determinării alegătorului sau susținătorului să îşi exercite sau să nu îşi exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al celor regionale. În prezența oricărui alt scop, fapta nu va putea fi calificată în baza art.47[1] CCo. Accentuează că scopul menționat trebuie să fie urmărit de contravenient încă de la momentul realizării laturii obiective şi nu ulterior oferirii sau dării mijloacelor bănești.

La caz, agentul constatator nu a demonstrat că Rusu Rita urma să-şi asume vreun angajament ce ţine de drepturile ei electorale.

Atenționează asupra faptului că, în raport cu acțiunile/inacțiunile Ritei Rusu nu există obiectul material sau imaterial al infracțiunii de corupere a alegătorilor, pe care legiuitorul l-a desemnat prin sintagma ”bunuri, servicii, privilegii sau avantaje”.

La caz, constată că probatoriul administrat în cauza contravențională atestă că nu s-a confirmat săvârșirea de către Rusu Rita a faptei de corupere electorală pasivă, or coruperea electorală pasivă este o contravenție materială şi se consumă din momentul comiterii uneia dintre modalitățile normative care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul pretinderii, acceptării sau primirii, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi

electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.

Prin urmare, reieșind din materialul contravențional examinat, constată că nu au fost acumulate probe care ar indica asupra faptului că Rusu Rita ar fi pretins sau primit bunuri, servicii, privilegii sau avantaje în scopul determinării alegătorului, fapt care impune instanța de judecată să înceteze procesul contravențional în privința acesteia.

Totodată, reține că în temeiul art.471 alin.(3) CCo solicită dispunerea fixării ședinței de judecată cu citarea părților pentru prezentare, din considerent că cauza reprezintă un interes deosebit pentru jurisprudență, dar şi pentru întreaga societate, fiind examinată pentru prima dată în RM contravenție de corupere electorală, dar şi este pentru prima data în RM când sunt judecate persoane, pentru exercitarea drepturilor electorale.

Consideră că la caz, nu sunt respectate principiile de individualizare şi precizie a faptei şi sancțiunii contravenționale, fapt care încalcă mai multe drepturi fundamentale prevăzute de Constituție, or, unele persoane au fost sancționate doar din cauză au participat la careva adunări în perioada electorală sau din cauză că numele lor au apărut pe careva liste, ce constituiau prezența la acele adunări.

La fel, erorile procesuale comise de agenții constatatori au fost trecute cu vederea de către instanța de fond, fapt care face justițiabilul să piardă încrederea în justiție, or, în situația în care au fost prezenți în ședință si nu au fost auziți de instanța de fond, nu au nici o garanție că recursurile lor vor fi citite de către instanța de recurs.

Momentele expuse mai sus, nu au fost elucidate de instanța de fond din aceste considerente, este imperios ca asemenea cauze contravenționale să fie examinate cu prezența părților ca, cei trei judecători din instanța de recurs să asculte argumentele invocate de apărare, or, instanțele de fond au examinat superficial cauzele, ședințele de judecată fiind fixate spre examinare din cinci în cinci minute, părțile neavând posibilitatea reală de a se expuse suficient.

Sancționarea persoanelor pe parcursul perioadei electorale în aşa măsură, a adus un impactul social destul de serios asupra întregii societăți civile şi considerăm că aceste cazuri, merită şi trebuie examinate cu prezența părților, pentru a nu lăsa loc de imparțialitate şi subiectivitatea din partea instanțelor judecătorești.

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părţilor*, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, *instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 19.06.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. La caz referințe nu au fost înaintate.

Cu titlu preliminar, solicitarea recurentului privind desfășurarea ședinței de examinare a prezentei cauzei din data de 19.06.2025 cu prezența acestuia, Colegiul penal o va respinge ca neîntemeiată din următoarele considerente.

Conform art.471 alin.(3) CCo, *dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum și la cererea motivată a părților, instanța de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată, cu citarea părților pentru prezentare la proces*.

La caz, Colegiul penal a constatat, că în susținerea solicitării de a participa în ședință la examinarea recursului, recurentul nu a invocat motive temeinice care ar indica la prezența unei deosebite necesități pentru petrecerea ședinței de judecată cu participarea părților. Or, toate motivele dezacordului său cu hotărârea contestată, recurentul le-a reflectat în cererea de recurs. Respectiv, solicitarea recurentului cu privire la judecarea recursului în prezența sa, este apreciată ca nefondată, Colegiul neconsiderând necesară participarea acestuia în instanța de recurs.

Verificând argumentele invocate în recurs, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră, că recursul declarat urmează a fi respins ca nefondat cu menținerea hotărârii contestate, soluție care este adoptată în corespundere cu prevederile art.473 alin.(1) lit.c) CCo, potrivit căruia, *după examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una din următoarele decizii: ...respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă recursul: ...este nefondat*.

Colegiul conchide, că la examinarea cauzei contravenționale instanța de fond a ținut seama de toate aspectele importante pentru soluționarea justă a acesteia, de caracterul veridic al contravenției imputată lui Rusu Rita, de necesitatea și caracterul sancțiunii contravenționale ce i-a fost aplicată prin decizia agentului constatator, corect ajungând la concluzia privind respingerea contestației înaintată în interesele lui Rusu Rita împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria/numărul MAI06 433587 din 24.10.2024 și a deciziei de sancționare în baza art.47[1] alin.(1) CCo din 19.11.2024.

Colegiul conchide, că instanța de fond examinând contestația înaintată în interesele lui Rusu Rita, a dat deplină eficiență prevederilor art.455, art.457-458 CCo, a examinat cauza în ordinea stabilită, legal și obiectiv, argumentând corect soluția adoptată, în baza probelor examinate.

Cu privire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria/numărul MAI06 433587 din 24.10.2024, instanța de fond just a stabilit, că în procesul-verbal cu privire la contravenție este realizată o descriere corespunzătoare a faptei – locul, data, ora, cu specificarea acțiunilor lui Rusu Rita exprimate prin

faptul, că având calitate de alegător cu drept de vot deplin pentru a participa la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și pentru a vota la referendumul din data de 20.10.2024, a acceptat personal de la reprezentanții Blocului „Victoriei-Pobeda” în luna mai 2024 mijloace bănești în suma de 2 000 lei, iar prin intermediul telefonului mobil REDMI M13 de la PSB Bank din Federația Rusă, a primit în contul creat la data de 08.08.2024 suma de 15000 ruble rusești iar la data de 07.10.2024 suma de 5000 ruble rusești, în scopul votării în favoarea unui candidat la care i se va indica la alegerile prezidențiale din 20.10.2024, care nu întrunește condițiile legii și a comis contravenția prevăzută la art.47[1] alin.(1) CCo.

Deci, Colegiul penal la fel ca și instanța de fond consideră, că prin prisma art.445 CCo, la caz lipsesc temeiuri pentru declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit la 24.10.2024 în privința lui Rusu Rita conform art.47[1] alin.(1) CCo.

Astfel, procesul-verbal cu privire la contravenție seria/nr. MAI06 433587 din 24.10.2024 s-a încheiat, în prezența lui Rusu Rita, care a recunoscut vina și a semnat la toate rubricile.

La caz, acțiunile ilicite ale contravenientului Rusu Rita sunt demonstrate cu certitudine, fapt confirmat de probele acumulate de agentul constatator și cercetate în ședința de judecată, corect fiind încadrate conform prevederilor art.47[1] alin.(1) CCo, pe semnele: *pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracţiune, se sancţionează cu amendă de la 500 la 750 de unităţi convenţionale.*

Având în vedere probele analizate în raport cu prevederile legale precitate, Colegiul constată că atât agentul constatator la examinarea cauzei, cât și instanța de fond la examinarea contestației, corect au reținut starea de fapt și anume încălcarea de către Rusu Rita a contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo, fapt confirmat prin materialele cauzei prezentate de agentul constatator.

Deci, Colegiul penal consideră că forța probantă a procesului-verbal cu privire la contravenție rezultă din dovezile în baza cărora s-a întocmit.

Colegiul penal reține, că concluzia instanței de fond referitor la legalitatea sancționării lui Rusu Rita în baza art.47[1] alin.(1) CCo rezultă pe deplin din probele acumulate de către agentul constatator cercetate suplimentar în prima instanță, cărora le-a fost dată o apreciere multilaterală, obiectivă și sub toate aspectele, pe cazul contravențional respectiv fiind pronunțată o hotărâre legală și întemeiată.

Potrivit deciziei agentului constatator din cadrul IP Orhei, Iliescu Andrei, din 24.10.2024, Rusu Rita a fost sancționată pentru săvârșirea faptei contravenționale

prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo, fiindu-i aplicată amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 37 500 lei - sancțiune echitabilă și în limitele prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo la data comiterii contravenției.

Cu referire la invocarea apărătorului cu privire la faptul, că la emiterea hotărârii de către instanța de fond aceasta nu a argumentat și nu a combătut toate argumentele apărării și a contravenientului, Colegiul penal notează faptul, că instanța de fond pentru a nu se repeta, la analiza probelor prezentate la caz de agentul constatator, precum și prin materialele existente la caz a combătut poziția apărării coroborându-le între ele, fără a specifica fiecare argument, Colegiul penal în acest sens nesesizând careva încălcări.

Ce ține de faptul, că recurentul a invocat faptul, că la caz fiind doar stabilită comiterea contravenției de către Rusu Rita, de către instanța de fond nu s-a demonstrat cum anume s-a constatat aceasta, Colegiul penal relevă faptul, că anume probele administrate la caz au stat la baza constatării comiterii cu vinovăție a faptei imputate lui Rusu Rita în baza art. 47[1] alin. (1) Cod contravențional.

Reieșind din analiza actului judecătoresc emis, contrar poziției și alegațiilor recurentului, Colegiul penal apreciază ca fiind declarativă invocarea acestuia cu privire la caracterul nemotivat al acesteia.

Nu corespund situației faptice reținute la caz nici alegațiile recurentului cu privire la lipsa elementelor contravenției imputate contravenientului Rusu Rita în temeiul art.47[1] alin.(1) CCo, or în acțiunile acesteia cert s-au constatat, că coruperea electorală pasivă este o contravenție materială şi se consumă din momentul comiterii uneia dintre modalitățile normative care desemnează faptele prejudiciabile, adică din momentul *pretinderii, acceptării sau primirii*, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune.

Argumentele recurentului, privind lipsa în acțiunile lui Rusu Rita a elementelor constitutive ale contravenției prevăzute la art.47[1] alin.(1) CCo, Colegiul penal le apreciază ca fiind declarative, or, circumstanțele referitoare la atingerea rezultatului scontat, nu influențează asupra calificării juridice a acțiunilor contravenientului, iar pentru realizarea laturii obiective a contravenției de corupere electorală pasivă este suficientă săvârșirea uneia din acțiunile alternative prevăzute la art.47[1] CCo, în speță contravenția consumându-se în momentul acceptării și primirii banilor în sumă totală de 2000 lei și 20000 ruble rusești.

În consecință, Colegiul denotă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, precum și criteriile care au stat la individualizarea pedepsei, permițând părților să

utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

Colegiul penal conchide, că temeiurile invocate de către recurent în cererea de recurs nu s-au confirmat, argumentele fiind pur declarative, care nu pot determina casarea soluției adoptate de către instanța de fond în privința lui Rusu Rita.

Colegiul penal menționează, că hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept și numai în temeiurile prevăzute de art.466 CCo, iar reieșind din cele stabilite, instanța de recurs concluzionează lipsa a careva temei legal, prevăzut de norma menționată, motiv pentru care respinge recursul declarat ca nefondat cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

Conducându-se de art.473 alin.(1) pct.1) lit.c) CCo, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către avocatul Ina Perțu împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 01.04.2025, pronunțată pe cauza contravențională cu privire la învinuirea adusă contravenientului **Rusu Rita** în comiterea contravenției prevăzute de art.47[1] alin.(1) CCo, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a hotărârii atacate.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.